

KRÓNIKA

A *Távol-keleti Tanulmányok* az egyes évfolyamok második számában tekinti át időrendben azokat az eseményeket, amelyeket az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Távol-keleti Intézetének tanszékei az adott naptári évben rendeztek. Az alábbiakban a 2019-ben tartott konferenciák, tudományos találkozók szemléje található.

„Világi és vallási hatalom a buddhizmusban” 2019. március 28.

Az ELTE Távol-Keleti Intézetének Buddhizmus-kutatás Központja 2019. március 28-án rendezte meg tudományos szimpóziumát „Világi és vallási hatalom a buddhizmusban” címmel. Az előadások a buddhizmus azon területeire koncentráltak, ahol az e világi hatalomgyakorlás összekapcsolódott a vallási elképzelésekkel.

A szimpózium programja:

KÓSA GÁBOR (MTA–ELTE–SZTE Selyemút Kutatócsoport, ELTE BTK TKI):
Vaiśravaṇa és Cao Yuanzhong – Egy égi király és egy földi uralkodó a Selyemút mentén

BAGI JUDIT (MTA Könyvtár és Információs Központ): *Vérvörös és tejfehér: buddhista hatalmi színszimbólika a dunhuangi művészetben és a hozzákapcsolódó előadásszerű rítusokban*

KISS MÓNICA (ELTE BTK TKI): *Heian-kori japán ezoterikus buddhista szertartások az elit szolgálatában*

KÁPOLNÁS OLIVÉR (ELTE BTK TKI): *Az uralkodó szolgálatában – Nejcisi szerzetes második újjászületése*

HIDAS GERGELY (British Museum): *Buddhizmus és mezőgazdaság*

KELÉNYI BÉLA (Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Múzeum): *A tér képének átalakulása. A hanyatt fekvő démonnő ábrázolásai a hagyományos és a kortárs tibeti művészetben*

DEBRECZENI ÁKOS: *A királycsináló zanglai krónikák*

PÉTER ALEXA (ELTE BTK TKI): *Szakja Pandita a tudós szerzetes és politikus*

TÓTH ERZSÉBET (ELTE BTK TKI): *A Szamje-vita történeti háttere*

OROSZ GERGELY (ELTE BTK TKI): *Az uralkodó típusai a tibeti irodalomban*

Third International Conference on Mongolian Buddhism: Tradition and Innovation

Mongol buddhizmus: Hagyomány és megújulás – nemzetközi konferencia

2019. április 25–26.

A 2015. áprilisában rendezett „A mongol buddhizmus múltja, jelene, jövője” és a 2017. áprilisi „Mongol buddhizmus a gyakorlatban” témájú, nemzetközi konferenciáknak hagyományt teremtve 2019. április 25–26-án került sor a „Mongol buddhizmus: hagyomány és megújulás” tematikájú konferenciára az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán, amely a Nemzetközi Mongolisztikai Szövetség harmadik európai konferenciája is lett egyben.

A konferenciát az ELTE BTK Távols-keleti Intézetének Mongol és Belső-ázsiai Tanszéke, Mongolisztikai Kutatóközpontja, Buddhizmus-kutatás Központja és a Nemzetközi Mongolisztikai Szövetség szervezte. Együttműködő partnere az MTA Könyvtár és Információs Központ Keleti Gyűjtemény; támogatói a Mongolisztikai Nemzeti Tanács (Oktatás, Kultúra, Tudomány- és Sportminisztérium, Ulánbátor), a Gandantegcsenling főkolostor, Mongólia Magyarországi Nagykövetsége, a Tan Kapuja Buddhista Egyház és az “Eternal Art” Antique & Art Gallery, Ulánbátor voltak.

Az ujjur és tibeti gyökerű mongol buddhizmus a belső-ázsiai műveltség talaján helyi értékekkel és szemlélettel bővült. A kétévente tartott konferenciasorozat célja, hogy a nemzetközi és a magyar kutatók, valamint a kutató szerzetesek, kolostori apátok több szempontból vizsgálják a mongol buddhizmus

sajátos gyakorlatát, szertartásait, történeti hátterét, írásbeliségét, kolostori életét és a szinkretikus népvallást.

A kétnapos konferencián tizenhárom ország (Ausztria, Csehország, Finnország, Franciaország, Japán, Kína, Lengyelország, Magyarország, Mongólia, Nagy-Britannia, Németország, Oroszország, Svájc) mintegy 90 kutatója vett részt, közöttük magas rangú mongol szerzetesek, mint Telo Tulku *rinpocshe*, a Mergen kolostor 6. *cordzs* lámájának megtestesülése, valamint a Gandantegchenlin kolostor szerzetesei. A résztvevők nem csupán a mai Mongólia területéről, hanem az Oroszországhoz tartozó burját, kalmük és tuvai, valamint a Kínához tartozó Belső-Mongólia és Gansu területéről is érkeztek.

A konferencia megnyitóján, a köszöntőbeszédek követően sor került a mongol buddhizmushoz kötődő új kiadványok bemutatására, majd két napon át angol, mongol és orosz nyelven hangzottak el előadások a mongol buddhista művészet, irodalom, filozófia, vallástörténet, szent helyek, szent iratok, kolostori élet és szertartási gyakorlatok témaköreiben, valamint a buddhizmus más vallásokhoz való viszonya, nyelvészeti kérdései is szóba kerültek. A kalmükiai buddhizmusnak külön szekciót szenteltek a szervezők.

A konferenciasorozat szervesen illeszkedik a Mongolisztikai Kutatóközpontban, a Mongol és Belső-ázsiai Tanszéken, a Buddhizmus-kutatás Központban és a Távolskeleti Intézet egyéb intézményeiben folyó, nemzetközileg elismert buddhizmuskutatáshoz. Folytatását Ligeti Lajos professzor, a belső-mongóliai kolostorok jeles kutatója születésének 120. évfordulójára, 2020-ra tervezzük.

Teleki Krisztina
tudományos munkatárs
ELTE BTK Mongolisztika Kutatóközpont

További információk és a konferencia részletes programja elérhetők:
<http://www.innerasia.hu/event/mongolian-buddhism-conference-2019/>

Dunhuang and Cultural Contact along the Silk Road 2019. május 2–3.

Az MTA épületében 2019. május 2–3-án került sor az MTA Keleti Gyűjtemény és az MTA–ELTE–SZTE Selyemút Kutatócsoport közös rendezésében a „Dunhuang and Cultural Contact along the Silk Road” című nemzetközi konferenciára. A hazai résztvevőkön túl a következő intézményekből érkeztek előadók: SOAS University of London, Dunhuang Academy, Berlin State Museums, American University, Berlin-Brandenburg Academy of Sciences and Humanities, University of Cambridge, École française d’Extrême-Orient. A konferencia előadásai a Selyemút menti kultúrák történelmével, régészettel, nyelvi aspektusaival, illetve vallás- és művészettörténetével foglalkoztak. A konferencia programja a következő volt:

A rendezvény programja

1st Day (2 May 2019): *Archaeology and Buddhism*

Greetings by MONOK, ISTVÁN (Director General, LIC MTA)

Keynote Speaker: WHITFIELD, RODERICK (SOAS University of London):

Dunhuang International

1.1. Buddhism and Art along the Silk Road

Panel Chairman: SCHMID, NEIL (Dunhuang Academy)

ZHANG YUANLIN (Dunhuang Academy): *On the Illustrations of the Chapter Devadatta of the Lotus Sūtra in Dunhuang Wall Paintings*

HAMAR, IMRE (MTA–ELTE–SZTE Silk Road Research Group; ELTE): *The Central Asian Influence on the Samantabhadra Visualisation Sūtra*

PAK, YOUNGSOOK (SOAS University of London): *Korea and Silk Road: How Silk Road Affected Korean Buddhist Art?*

RUSSELL-SMITH, LILLA (Berlin State Museums, Berlin): *The “Sogdian Deities” Twenty Years on: Reconsideration of a Sketch from Dunhuang in the Light of New Research and Newly Discovered Buddhist and Manichaean Paintings*

ZHAO XIAOXING (Dunhuang Academy): *The Indian Buddhist Images Introduced to Dunhuang from the 10th to 12th Century*

WANG HUIMIN (Dunhuang Academy): *Buddha Images in Dunhuang Caves: Focusing on the Flower-Shaped Heart of the Buddha*

1.2. Archaeology and the History of Dunhuang

Panel Chairman: RUSSELL-SMITH, LILLA (Berlin State Museums, Berlin)

SCHMID, NEIL (Dunhuang Academy): *Mogao Miniatures: Dunhuang Caves and the Aesthetics of Scale*

ZHANG XIAOGANG (Dunhuang Academy): *Documental Research on the Archaeological History of Dunhuang*

HOPPÁL, KRISZTINA (MTA–ELTE–SZTE Silk Road Research Group; ELTE): *From Xiyu to Daqin: Chinese Silk Finds along the Silk Roads*

SUN ZHIJUN (Dunhuang Academy): *Preservation Status Great Wall of the Han Dynasty in Dunhuang*

FELFÖLDI, SZABOLCS (Department of Archaeology, University of Szeged): *The Excavation Methods of Sir Aurel Stein on the Silk Road*

2nd Day (3 May 2019): **Historical Cahnges and Cultural Contacts along the Silk Road**

Keynote Speaker: GALAMBOS, IMRE (Department of Chinese Studies, University of Cambridge): *The Codex as a New Book Form in Dunhuang*

2.1. Linguistic and Cultural Contact along the Silk Road

Panel Chairman: GALAMBOS, IMRE (Faculty of Asian and Middle Eastern Studies, University of Cambridge)

RÓNA-TAS, ANDRÁS (University of Szeged, Hungarian Academy of Sciences): *Khitan, a Language on the Silk Road*

MORETTI, COSTANTINO (École française d'Extrême-Orient [EFEO]): *Organizing the Buddhist Doctrine in Conceptual and Physical Space: Listing, Collecting and Shelving Criteria in Medieval China, with a Focus on Sūtra Catalogs and Dunhuang Material*

BIRTALAN, ÁGNES (ELTE): *On the Religious Vocabulary in Turfan and Dunhuang Mongolica*

KÓSA, GÁBOR (MTA–ELTE–SZTE Silk Road Research Group; ELTE): *Yejuifu 耶俱孚 in the Dunhuang Hymnscroll and Some Newly Found Scriptures*

OROSZ, GERGELY (Khyentse Foundation; ELTE Centre for Buddhist Studies): *Notes on Tibetan Paleography: the Use of tshegs and double-tshegs in the Old Tibetan Documents from Dunhuang*

VÉR, MÁRTON (Turfanforschung, Berlin-Brandenburg Academy of Sciences and Humanities): *Applicability of Network Analysis Methods in Silk Road Studies: The Case of Old Uyghur Documents*

BAGI, JUDIT (Oriental Collection, LIC MTA): *Sūtra on the Profound Kindness of Parents: Confucian Virtue of Respect in its Buddho-Daoist Style*

2.2. Historical Changes along the Silk Road

Panel Chairman: KÓSA, GÁBOR (MTA–ELTE–SZTE Silk Road Research Group; ELTE)

JACOBS, JUSTIN (American University): *An Analysis of Modern Chinese Colophons on Manuscripts from Dunhuang and Turfan, 1910–1944*

DALLOS, EDINA (MTA–ELTE–SZTE Silk Road Research Group; University of Szeged): *A Book of Divination from Dunhuang and Old Turkic Mythology: The Word tāñri in the Īrǰ bitig*

KOVÁCS, SZILVIA (MTA–ELTE–SZTE Silk Road Research Group; University of Szeged): *Traveller from Khanbaliq to the West*

ZIMONYI, ISTVÁN (MTA–ELTE–SZTE Silk Road Research Group; University of Szeged): *The Formation of the North-Western Branch of the Silk Roads and its Historical Consequences*

Koreanisztikai diákkonferencia 2019. május 3.

2019. május 3-án a Koreai Tanszék mesterszakos hallgatói nagyszerű Koreai diákkonferenciát szerveztek. Az egész napos rendezvény keretében huszonhárom koreai tanulmányokat folytató hallgató mutathatta be kutatási témáját. Az előadásokon keresztül a Korea iránt érdeklődők betekintést nyerhettek a koreai történelembe, kultúrába, irodalomba, vallásokba, politikába és társadalomba. Az előadások sokszínűek és aktuálisak voltak, hiszen nemcsak Korea múltját ismerhettük meg, hanem azt is, hogy a múltbeli események milyen következményeket váltottak ki, amelyek révén kialakult a jelenlegi Korea. A diákkonferencia sikerességéhez hozzájárultak a nonprofit szervezetek,

az önfejlesztő trénerek, a nyelviskolák és az éttermek kuponjai, könyvei és ajándéktárgyai a tombolatárgyakhoz, így a közönség nemcsak rengeteg új ismerettel, hanem értékes ajándéktárgyakkal is távozhatott.

A rendezvény programja

9:30–9:45 *Nyitóbeszéd*: DR. MECSEI BEATRIX tanszékvezető és a konferencia szervezői

Történelem

9:45–10:00 BARKASZI ALEXANDRA: *Baekje összeomlása és bukása*

Kultúra

10:00–10:15 SEBŐK FANNI: *Kínai hatás vagy koreai eredetiség? A szöuli öt nagy palota története és építészete*

10:15–10:30 KOVÁCS LAURA: *A Joseon-kori palotai esküvők jellegzetességei*

10:30–10:45 SZABÓ RÉKA VERONIKA: *A jesa asztal elrendezése*

10:45–10:55 Szünet / Tombolahúzás

10:55–11:10 KONDOROSY BLANKA ZSÓFIA: *Korea kulturális öröksége: Jeju bűvárnői*

11:10–11:25 PRATZ LILLA: *Lee Jema és a Sasang elmélet*

11:25–11:40 DULAI DÓRA: *Tea és kávé, avagy hagyomány és trend*

Irodalom

11:40–11:55 ESZENYI TITANILLA: *Hasonlóságok Yun Dongju és József Attila költészetében*

11:55–12:25 Ebédszünet / Tombolahúzás

12:25–12:40 KOVÁCS JANKA: *Az azálea virág jelentésének vizsgálata és összehasonlítása Kim Sowol és Seo Jeongju versében*

Politika

12:40–12:55 TOKICS LEVENTE TIBOR: *Az észak-koreai rakétatechnológia fejlődése*

12:55–13:10 SZEGEDI ÁGNES: *Politika és turizmus a Demilitarizált Övezetben*

13:10–13:25 SZRENKA VIKTOR: *Fogak és ajkak – Kína és Észak-Korea diplomáciai viszonyának története*

13:25–13:35 Szünet / Tombolahúzás

13:35–13:50 SZABÓ TÜNDE: *Dél-koreai–amerikai kapcsolatok a koreai háború alatt és után*

13:50–14:05 FÁBIAN ARMIN VINCENTIUS: *A 30 éves dél-koreai–magyar kapcsolatok alakulása és lehetőségei*

Vallás

14:05–14:20 MURÁNYI VIVIEN: *A buddhista sárkányalakok megjelenése Koreában*

14:20–14:35 SÁFRÁN SZABINA: *A Goryeo Királyság utolsó bástyája: Choe Yeong, mint tábornokisten*

14:35–14:45 Szünet / Tombolahúzás

Társadalom

14:45–15:00 NGUYEN THI THANH GIANG: *Szülőtisztelet Koreában és annak hatása a modern korban*

15:00–15:15 CZICZERI KLAUDIA: *Dél-Korea öregedő társadalmának újszerű problémája*

15:15–15:30 FEKETE IMOLA: *Multikulturális családok Dél-Koreában*

15:30–15:45 NAGY ESZTER BÍBORKA: *Az észak-koreai menekültek integrálódása a dél-koreai társadalomba*

15:45–15:55 Szünet / Tombolahúzás

15:55–16:10 NÉMETH JÚLIA: *A koreai szórakoztatóipar manipulatív eszközei – Egy megszerkesztett világ*

16:10–16:25 VARGA MÁRTON: *A meokbang mint jelenség és hatása a koreai fiatalokra*

16:25–16:40 HORVÁTH ANNAMÁRIA: *A modern észak- és dél-koreai oktatás*

A Távol-keleti Intézet új tanszéke: Buddhológia és Tibetisztika (Department of Buddhist and Tibetan Studies) Alapítóünnepség: 2019. május 28.

Az ELTE Bölcsészettudományi Karán új tanszék alakult a tibetisztika és a buddhológia kutatásának és oktatásának intézményi egységeként. Az alapítóünnepségre 2019. május 28-án került sor az ELTE Távol-keleti Intézete és

a Tibet Társaság szervezésében. Az új tanszék jelentőségéről, előzményeiről és perspektíváiról szóló köszöntő beszédében Prof. Dr. Borhy László akadémikus, az ELTE rektora, Prof. Dr. Sonkoly Gábor, az ELTE BTK dékánja, Prof. Dr. Hamar Imre, az ELTE rektorhelyettese, a Távolségi Intézet igazgatója, valamint Prof. Dr. Ruzsa Ferenc, az új tanszék vezetője. Terjék József tibetológus, az ELTE nyugalmazott oktatója, a Tibet Társaság tiszteletbeli elnöke előadást tartott a tibeti filológia magyarországi kezdeteiről és a buddhizmus kutatás előzményeiről.

Az ünnepi szónokok kiemelték, hogy a tibeti kultúra és a buddhizmus tudományos kutatása szempontjából mérföldkő az új tanszék létrejötte, olyan eredmény, amelyben az előttünk járó tudósgenerációk munkája összegződik, és lehetőséget nyit a folytatásra. E diszciplínák oktatásának és kutatásának egész hálózata jött létre az elmúlt évtizedben az ELTE keretein belül, de strukturálisan hiányzott az ezeket összefogó szervezeti egység.

A buddhizmus mint indiai eredetű ókori vallás és filozófia aliskolái révén szerte Ázsiában elterjedt, számos államban meghatározó vallássá vált. Sok követője van más kontinenseken is, így Magyarországon az egyik legfontosabb vallási szubkultúra.¹

A buddhizmus minden ágazatában alapvető jelentőségűek a szentiratok és a filozófiai-vallási kommentárok. Ebből következően a buddhológia egyik fundamentuma a filológiai megközelítés. A forrásnyelvek ismerete nélkül nem tanulmányozhatók a mértékadó szövegek. Ezért a képzésben a buddhizmus klasszikus nyelvei (páli, szanszkrit, kínai, tibeti, mongol, japán, koreai) központi jelentőségűek. A tibeti egyike a legfontosabb buddhista kultúrterületeknek és forrásnyelveknek, de a bolognai rendszer bevezetése óta csak alapképzésben volt tanulható. Az új tanszék feladata többek között a különböző területekhez tartozó szakemberek együttműködésének a koordinálása lesz.

Ruzsa Ferenc, az újonnan alapított tanszék első vezetője indológus, filozófus, az ELTE Filozófiai Intézetének egyetemi tanára, az *Interkulturális filozófia doktori program* vezetője. Szakterülete az ind (hindu és buddhista) filozófia.

Szegedi Mónika

óraadó

ELTE BTK Buddhológia és Tibetisztika Tanszék

¹ 2010-ben a világ lakosságának mintegy 7,2%-a, kb. (488 000 000 fő) a buddhizmus valamely ágához tartozónak vallotta magát.

„Mongol családképek füzetlapon és videoszalagon – interpretációk és önreprezentációk”

**(Цаасан дээрх, видео бичлэгт хадгалагдаж буй монгол гэр
бүлийн дүрслэл.
Олон талын тайлбар болон өөрийн талын төлөөлөл)
2019. szeptember 16.**

Az ELTE Bölcsészettudományi Kar 2019–2020-as tanévében zajlik az a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által támogatott projekt, amelynek központi témája: „Közösségépítés: család és nemzet, hagyomány és innováció”. A Távolsági Intézet munkatársaiból alakult területi kutatócsoport egyik feladata, hogy a projekt keretében sokoldalúan megvizsgálja a fenti témát a távoli-keleti és belső-ázsiai régióban. E projekthez csatlakozva valósult meg a Mongol és Belső-ázsiai Tanszék és a Mongolisztikai Kutatóközpont szervezésében egy olyan nemzetközi workshop (2019. szeptember 16.), amelynek kiemelt mongol vendége Gombodzsavín Mend-Ójó koszorús költő volt. A workshop elsődleges célja a „család, identitás, hagyomány” témákban korábban végzett kutatások összegezése és az anyagok olyan új szempontok szerinti vizsgálata volt, mint a vizuális és az irodalmi reprezentáció. Gombodzsavín Mend-Ójó író, költő műveiben a dariganga táj pásztorait, betyárvilágát, buddhista szerzeteseit énekl meg. A családi háttér, a hagyomány, a közösségi lét és a magány problematikája központi téma a művészetében. Füredi Zoltán mongolista, antropológus az idegenbe szakadt mongol családtagok eltérő kulturális kódjainak és hagyományörzésének a módjait vizsgálja filmjében.

A workshop programja

BIRTALAN ÁGNES: *Bevezető, a „Közösségépítés: család és nemzet, hagyomány és innováció” projekt bemutatása, a „Hagyományörzés, hagyománytisztelet” (Өв соёл, уламжлал дээдлэх) című tanszéki projekthez való kapcsolódása*

Vitaindító előadások

GOMBODZSAVÍN MEND-ÓJÓ: *„A család reprezentációja a mongol irodalomban” (Монгол уран зохиол дахь гэр бүлийн дүрслэл)*

FÜREDI ZOLTÁN: „*Levél a nagymamának – egy kultúraközi üzenet térben és időben*” (A letter to the grandma – a cross-cultural message in space and time) – filmvetítés és elemzés

Felkért hozzászólók:

RÁKOS ATTILA (tudományos munkatárs), BALOGH MÁTYÁS (adjunktus), G. LHAGWASÜREN (nyelvtanár, Mongólia), BÁN KORNÉLIA (PhD-hallgató), BÉRES JUDIT (PhD-hallgató), YEVGENIYA SHUBINA (Stipendium Hungaricum PhD-hallgató, Oroszország), UYANGA (PhD-vendég hallgató, Kína).

A workshopot könyvbemutató követte, amelyet a Mongol és Belső-ázsiai Tanszék, Mongólia magyarországi nagykövetsége, valamint a Magyar PEN Klub szervezett.

Birtalan Ágnes
tanszékvezető
Mongol és Belső-ázsiai Tanszék

<p>Монголбайг, миндэ мингэн үдэнг энэ мэт залуулна Magrasan Bolozod, бүх юм өөр оронд мэдэ шилжэнэ. Цагаан дээр бичгээр дэлгэрэхэд бэлэс үгүй мэт үгүйнэ Цаг цагийн удартгийг цагаан дээр харуур болгоно.</p> <p>G. Mend-Ójó: Хэл нуурын удмийн бичээс</p>	<p>Egyeszer ezzer éj óta viaskodunk – semmi kétség, Egyeszer mind továbbunk, mire jó a parkadat. Pattan ecsetem papíron, ködöntő azó buszomat Pecsetül előtérjed a félszere léteivel.</p> <p>G. Mend-Ójó: Az esteli kék tó felírata (fordította: Rottár Máté)</p>
--	---

Gombodzsavin Mend-Ójó

Mongol betyárdal

Versék és novellák

Szerkesztette: Birtalan Ágnes és Rottár Máté, Pomsár Péter közreműködésével
Budapest, Kairosz Kiadó 2017, 122 p. + 16 p. színes kép, ISBN 978-963-662-924-3

AZ ELTE Mongol és Belső-ázsiai Tanszéke, Mongólia Nagykövetsége, valamint a Magyar PEN Club szeretettel meghívja Gombodzsavin Mend-Ójó válogatott verseit és novelláit tartalmazó "Mongol betyárdal" című kötetének ünnepélyes bemutatójára

Időpont: 2019. szeptember 16., 17 óra

Helyszín: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar
1088 Budapest, Múzeum körút 4/A, földszinti kari tanácsterem

- Köszöntőt mond Lezsák Sándor József Attila-díjas költő, a Lakitelek Alapítvány és Népfőiskola alapítója és öccselencijája Dzeneemeadar Batbayar, Mongólia rendkívüli és meghatalmazott nagykövete
- Gombodzsavin Mend-Ójó, Dzsingisz kán érdemrenddel kitüntetett költő beszél a munkásságáról
- A magyar fordításkötetet Birtalan Ágnes tanszékvezető egyetemi tanár (ELTE) és Mezei Károly, a Kairosz Kiadó főszerkesztője mutatja be
- A fordításokból részleteket olvas fel Turcsi István József Attila-, Babérkoszorú- és Prima Primmissima-díjas költő, műfordító, a Magyar PEN Club főtájkára
- A könyvbemutató résztvevőit Mongólia Nagykövetsége látja vendégül

A rendezvényen megtekinthetők Czér Fanni grafikusművész G. Mend-Ójó "A nomádok csillaga" című novellájához készült illusztrációi.

Magyarországi és japán kapcsolatok az elmúlt 30 év tükrében

Nemzetközi konferencia a magyar–japán kapcsolatok felvételének 150. évfordulója alkalmából

2019. szeptember 19-én, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, a Japán–Magyar Baráti Társaság, az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Károli Gáspár Református Egyetem rendezte meg a „Magyarországi és japán kapcsolatok az elmúlt 30 év tükrében” című konferenciát, amely a magyar–japán kapcsolatfelvétel 150. évfordulója alkalmából szervezett színes rendezvénysorozatba kapcsolódott. A rendezvényen a magyar–japán kapcsolatok rendkívül széles skáláját, legkülönbözőbb aspektusait mutatták be az előadók.

A rendezvény programja

9:00–9:30 Regisztráció

9:30–10:00 Köszöntők: OKUMURA AKIKO (Jetro), VIHAR JUDIT (Magyar–Japán Baráti Társaság)

10:00–10:25 SÜDY ZOLTÁN: *A magyar–japán gazdasági kapcsolatok 30 éve*

10:30–10:55 MORITA TSUNEO: *Milyen a magyar gazdaság? – Kincstári-kölcsönvett gazdaság és vendégmunka jelensége*

11:00–11:25 WASEDA MIKA: *Két nyelv között – a mai magyar irodalom japánul*

11:30–11:55 VIHAR JUDIT: *Egy magyar lelkű japán: Hani Kjóko*

12:00–13:30 Ebédszünet

1. szekció

A magyar és a japán gazdaság és társadalom változásai az elmúlt 30 évben és a történelmi múlt hatásában – szekcióvezető: HIDASI JUDIT

13:30–14:00 FARKAS ILDIKÓ: *A kora újkori identitás diskurzusai Japánban és Közép-Kelet-Európában*

14:00–14:30 GERGELY ATTILA: *A japán kultúra természetrajzához – adalékok a Heizei-kor kulturális pszichológiai kutatásaiból*

14:30–15:00 ESCHBACH-SZABÓ VIKTÓRIA: *A magyar rokonsági elnevezések rendszerének változása Kambe Takenori (1940–2007) kutatásának tükrében*

15:00–15:30 Kávészünet

15:30–16:00 UMEMURA YUKO: *A japán biztosok tevékenysége a trianoni háttármegállapítás során*

- 16:00–16:30 HIDASI JUDIT: *Változások és trendek a japán társadalomban egy emberöltő alatt*
- 16:30–17:00 SZEMEREY MÁRTON: *A 20. század kollektív traumáinak feldolgozottsága napjainkban Japánban és Magyarországon*
- 17:20–17:50 Záróbeszéd a szekciók vezetőitől – *plenáris program*
- 18:00–19:00 *Lúdas Matyi* – PINCZÉS ISTVÁN és társulata előadása japán nyelven
- 19:00– Koccintás

2. szekció

A magyar és a japán nyelv, az irodalom és a fordítástudomány alakulása az elmúlt 30 évben – szekcióvezető: VARRÓK ILONA

- 13:30–14:00 SATO NORIKO: *A japán kultúra fogadtatása Magyarországon az elmúlt 30 év tükrében*
- 14:00–14:30 KISS SÁNDOR: *Budapestről Jokohamáig – Metzger Vatanabe Nándor életútja*
- 14:30–15:00 UCHIKAWA KAZUMI: *Magyar és japán gyermekirodalom*
- 15:00–15:30 Kávészünet
- 15:30–16:00 SÁGI ATTILA: *A Kanszai régió nyelvjárásainak archaizáló sajátosságai, különös tekintettel a partikulahasználatra*
- 16:00–16:30 SOMODI JÚLIA: *A karakternyelv a fordításban*
- 16:30–17:00 SZÉKÁCS ANNA: *Nyelvi és nyelvtanulási szokások változása az elmúlt 30 év tükrében*
- 17:20–17:50 Záróbeszéd a szekciók vezetőitől – *plenáris program*
- 18:00–19:00 *Lúdas Matyi* – PINCZÉS ISTVÁN és társulata előadása japán nyelven
- 19:00– Koccintás

3. szekció

A hagyományos művészetek és a modern kulturális sikerek Magyarországon és Japánban – szekcióvezető: MECSE BEATRIX

- 13:30–14:00 LÁZÁR MARIANNA: *Mit árul el ma a Sószóin kincstár gyűjteménye az ókori japán arisztokrata ízlésvilágról?*
- 14:00–14:30 DÉNES MIRJAM: *Gendzsi herceg Magyarországon*
- 14:30–15:00 PINCZÉS ISTVÁN: *A Tojama–Debrecen kulturális kapcsolatok 37 éve, különös tekintettel a színházi kapcsolatokra*
- 15:00–15:30 Kávészünet
- 15:30–16:00 OROSZLÁNY BALÁZS: *Manga: a világot meghódító japán képregény*

16:00–16:30 ZENTAI JUDIT: *A 18. századi osztrák magyar, akinek a munkássága két nemzet látásmódjára is hatással volt*

16:30–17:00 KOVÁCS EMESE: *A japán média-bocsánatkérések szerkezeti változásai az elmúlt 30 évben*

17:20–17:50 Záróbeszéd a szekciók vezetőitől – *plenáris program*

18:00–19:00 *Lúdas Matyi* – PINCZÉS ISTVÁN és társulata előadása japán nyelven

19:00– Koccintás

Workshopok a Buddhizmus-kutatás Központban

The importance of languages and dialects in Buddhism

Az ELTE Távol-keleti Intézet Buddhizmus-kutatás Központja (BKK) által szervezett Khyentse Lecture Series előadássorozatában október 3-án Dr. Stefan Baums, a Münchener Egyetem (LMU) „Buddhist Manuscripts from Gandhara” projektjének vezetője tartott előadást „Ancient Buddhist Manuscripts from Gandhara: An Introduction to their Discovery and Study” címmel. Az előadás témájához kapcsolódva október 4-én az Intézet Buddhológia és Tibetisztika Tanszéke (BTT) és a Buddhizmus-kutatás Központ közösen szervezte meg „The importance of languages and dialects in Buddhism” című workshopját, amelynek díszvendége Dr. Stefan Baums volt.

A workshop első felében a következő tizenegy rövid hozzászólás hangzott el ELTE-s és külsős kollégák részéről:

PROF. DR. RUZSA FERENC (ELTE BTT tanszékvezetője): *Languages and the corruption of the Teaching*

DR. TÓTH ERZSÉBET (ELTE BTT adjunktusa): *Phrases in the Mahāvīyūtpatti meant to meet the grammatical difficulties of translating from Sanskrit to Tibetan*

DR. PÉTER ALEXA (ELTE BTT adjunktusa): *Udānavarga in the Tibetan tradition*

DR. KÖRTVÉLYESI TIBOR (A Tan Kapuja Buddhista Főiskola docense): *Araṇa-vibhaṅga-sutta*

DR. HIDAS GERGELY (A Tan Kapuja Buddhista Főiskola oktatója): *Problems of non-Standard Sanskrit*

BERTÓK SÁRA (ELTE BTT, a Buddhizmustanulmányok mesterszak hallgatója): *On the Zhang zhung language*

DR. SZEGEDI MÓNICA (a Buddhizmustanulmányok mesterszak oktatója): *Indian dialects of Buddhism in Kőrösi Csoma's interpretation*

OROSZ GERGELY (ELTE BKK, Khyentse Fellow): *A note on the vocabulary of Tibetan buddhist texts translated from Chinese*

A műhely második felét szövegolvasás képezte, amelynek során a résztvevők a *Khotani Dharmapadának* nevezett költeményt elemezték a különböző indiai nyelvű (gándhári, páli, szanszkrit) szövegvariánsainak, tibeti és kínai fordításainak, illetve a műhöz készült kommentárok segítségével.

Workshop Ásvaghoṣa *Gurupañcāśikā* című költeményéről

Szintén a Khyentse Lecture Series keretén belül kapott meghívást a BKK-tól Dr. Szántó Péter Dániel, a Leideni Egyetem Open Philology projektének kutatója, aki november 28-án tartott előadást „Tiltott, túrt, támogatott – A tantrikus buddhizmus és a középkori ind állam” címmel.

November 29-én, az előadáshoz kapcsolódó angol nyelvű workshopon Dr. Szántó Péter Dániel vezetésével a résztvevők Ásvaghoṣa *Gurupañcāśikā* című költeményét olvasták és elemezték a mű szanszkrit nyelvű eredetijén, illetve tibeti és kínai nyelvű fordításain keresztül.

